

ABSTRACTS – ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ BIOGRAPHICAL NOTES – ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 1:

**Βασίλειος
Σπανός**

Ελληνική Μυθολογία: Φάρος συνοχής & πολιτισμικής ταυτότητας για την ελληνική
διασπορά
spanos7@yahoo.com

Η εισήγηση εξετάζει την ελληνική μυθολογία όχι μόνο ως ιστορικό κεφάλαιο αλλά ως δυναμικό εργαλείο πολιτιστικής διπλωματίας που ενισχύει τη διεθνή εικόνα της Ελλάδας. Μέσα από τα οικογενειακά αρχέτυπα των ελληνικών μύθων, η χώρα ασκεί «ήπια ισχύ», δημιουργώντας γέφυρες επικοινωνίας με διαφορετικούς λαούς και πολιτισμούς. Κεντρικό ρόλο σε αυτή τη διαδικασία διαδραματίζει η ελληνική διασπορά, η οποία λειτουργεί ως ο φυσικός πρεσβευτής και ο πολλαπλασιαστής της ελληνικής επιρροής παγκοσμίως. Οι ομογενείς, ενταγμένοι στα κοινωνικά και πολιτικά δίκτυα των χωρών υποδοχής, μετατρέπουν την πολιτιστική κληρονομιά σε ζωντανό κεφάλαιο, προωθώντας παράλληλα την ελληνική γλώσσα και τις εθνικές θέσεις. Η στρατηγική διασύνδεση της ελληνικής μυθολογίας με τη σύγχρονη δημόσια διπλωματία επιτρέπει στην Ελλάδα να διατηρεί μία διαχρονική παρουσία στο παγκόσμιο στερέωμα, υπερβαίνοντας τα γεωγραφικά της σύνορα. Η εισήγηση καταλήγει στην ανάγκη περαιτέρω ψηφιακής και εκπαιδευτικής αξιοποίησης αυτών των δεσμών, ώστε η μυθολογική αφήγηση να παραμείνει επίκαιρη και ελκυστική για τις νέες γενιές της ομογένειας και της διεθνούς κοινότητας, εξασφαλίζοντας τη μακροπρόθεσμη επιρροή του ελληνικού πνεύματος.

Ο **Βασίλειος Σπανός** γεννήθηκε στην πόλη της Λάρισας το 1987 και είναι απόφοιτος του Τμήματος Τοπογράφων Μηχανικών, του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Ολοκλήρωσε τις μεταπτυχιακές του σπουδές με δύο υποτροφίες και αναγορεύτηκε Διδάκτωρ Αρχαιολογικού Τουρισμού και Πολιτιστικής Διπλωματίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, το 2017.

Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα άπτονται της μυθολογίας, της αρχαίας ιστορίας, της ταυτότητας τόπου (branding), της πολιτικής φιλοσοφίας, της γεωπολιτικής & του Ισλάμ. Έχει διδάξει σε πέντε Πανεπιστήμια της Ελλάδος ενώ ενδεικτικά, έχει διατελέσει: 1) Ερευνητής, συντονιστής και εκπαιδευτής προγραμμάτων με επίκεντρο την αρχαία ελληνική πολιτιστική κληρονομιά, υπό την αιγίδα της ΕΕ, 2) Εισηγητής σε ταχύρρυθμα προγράμματα κατάρτισης ξεναγών, του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, υπό την αιγίδα του Υπουργείου Τουρισμού, 3) Σύμβουλος της UNESCO (Ν. Λάρισας) για την ανάδειξη νεότερων μνημείων της Ελλάδος από το Υπουργείο Πολιτισμού, 4) Επιστημονικός ερευνητής του Στρατηγικού Σχεδίου Marketing Λάρισας, αρμόδιος για τον πολιτισμικό τομέα, 5) Εθελοντής ξεναγός του Διαχρονικού Μουσείου Λάρισας, με καταλυτική συνεισφορά στην εξωστρέφεια της εικόνας του, σε διεθνές επίπεδο, 6) Ακαδημαϊκός Δ/ντής μεγάλου ιδιωτικού εκπαιδευτικού ομίλου. Προωθεί με ομιλίες και διαλέξεις την ελληνική πολιτιστική διπλωματία στο εξωτερικό με κάθε ευκαιρία καθώς ο πολιτισμός αποτελεί βασικό πυλώνα της γεωπολιτικής,

ως μορφή ήπιας ισχύος. Έχει συγγράψει (50) άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά και σε διεθνή και πανελλήνια συνέδρια ενώ έχει προσκληθεί για 100+ ομιλίες και διαλέξεις από Δήμους, Περιφέρειες και πολιτιστικούς οργανισμούς, στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Για τη συνολική του δράση έχει λάβει 7 τιμητικές διακρίσεις ενώ έχει λάβει Βραβείο Εξαιρετής Πανεπιστημιακής Διδασκαλίας στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Ταυτόχρονα, επιμελείται βιβλίο με πυρήνα τη Θεσσαλική μυθολογία, το οποίο αντανακλά συμβολισμούς, εμβριθή νοήματα και συγκριτική ανάλυση με νοοτροπίες και αντιλήψεις σε σχέση με το παρόν. Το βιβλίο πρόκειται να μεταφραστεί και στην αγγλική γλώσσα, στο πλαίσιο της διάδοσης της γνώσης αναφορικά με την περιοχή που θεωρείται η κοιτίδα της Ελλάδος.

Χριστίνα Παπαχρήστου Σ. Από τον Οδυσσέα στον Σωκράτη: Η Φιλοσοφία ως Νοητός Νόστος
plotinos@edlit.auth.gr

Αντικείμενο της παρούσας εισήγησης αποτελεί η εννοιολογική διερεύνηση του όρου «νόστος» όχι μόνο ως επιστροφής στην πατρίδα, όπως απαντάται στην Όδυσσεια του Ομήρου, αλλά και ως εσωτερικής διαδικασίας αυτογνωσίας, όπως εκφράζεται στο Σωκρατικό «Γνώθι σαυτόν». Ξεκινώντας από τον Ομηρικό Οδυσσέα, εξετάζεται πώς ο γυρισμός στην Ιθάκη, δηλαδή τον «οἶκο», τον τόπο καταγωγής, τις ρίζες, μπορεί να παραλληλιστεί με τη Σωκρατική εσωτερική αναζήτηση της αλήθειας και της αντίληψης του εαυτού. Η φιλοσοφία, κατ' αυτόν τον τρόπο δύναται να νοηθεί ως «νοητός νόστος», δηλαδή ως πορεία ή διαδικασία επιστροφής προς τον εαυτό και επανασύνδεσης με τον «οἶκο», όχι μόνο ως τόπο καταγωγής, αλλά ως πηγή νοήματος και ταυτότητας. Υπό το πρίσμα αυτό η καλλιέργεια της φιλοσοφίας στους Έλληνες της διασποράς μπορεί να λειτουργήσει ως «τέχνη τοῦ ζῆν», δηλαδή ως βιωματική στάση ζωής κι όχι ως αφηρημένη ακαδημαϊκή ενασχόληση. Η επαφή με τη φιλοσοφική παιδεία προσφέρει στον Έλληνα του εξωτερικού το πλαίσιο για να ανασυγκροτήσει τον εαυτό του σε ένα ξένο περιβάλλον, να καλλιεργήσει τη γλωσσική του ταυτότητα και να ενισχύσει την ψυχική ανθεκτικότητά του.

Η **Χριστίνα Σ. Παπαχρήστου** είναι διδάκτωρ Αρχαίας Ελληνικής Φιλοσοφίας και Γνωσιακής Επιστήμης του Α.Π.Θ. και Επιστημονική Συνεργάτις στο Διεπιστημονικό Κέντρο Αριστοτελικών Μελετών (ΔΙ.Κ.Α.Μ.) του Α.Π.Θ. Διαθέτει εκτενή μεταδιδασκτορική εμπειρία στο πλαίσιο εθνικών και ευρωπαϊκών ερευνητικών προγραμμάτων (ΘΑΛΗΣ-ΕΚΠΑ, Επιτροπή Ερευνών Α.Π.Θ.) και διεθνή ερευνητική παρουσία σε πανεπιστήμια της Ιταλίας, Γερμανίας Ολλανδίας, ΗΠΑ, Κίνας κ.ά. Ως ακαδημαϊκή υπότροφος και διδάσκουσα (Π.Δ. 407/80), έχει αναπτύξει πλούσιο έργο στη διεπαφή της Αριστοτελικής σκέψης με τη σύγχρονη γνωσιακή νευροεπιστήμη, τη βιολογία και τη φιλοσοφία της επιστήμης. Το επιστημονικό της έργο περιλαμβάνει πολυάριθμες δημοσιεύσεις σε διεθνή περιοδικά με κριτές και εισηγήσεις σε παγκόσμια συνέδρια, ενώ έχει τιμηθεί με σειρά υποτροφιών αριστείας (IKY, ESF, Erasmus) για τη συμβολή της στην ανάδειξη της διαχρονικότητας της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφίας.

Γαβριήλ Μαλγαρινός Η ελληνική διασπορά ως φορέας εθνικής συνέχειας: η θέση της στο σχολικό αφήγημα της νεότερης ελληνικής ιστορίας
gamalgarinos@yahoo.gr

Το συγκεκριμένο θέμα πραγματεύεται την ελληνική διασπορά ως κεντρικό φορέα εθνικής συνέχειας, εστιάζοντας στον τρόπο με τον οποίο εντάσσεται και νοηματοδοτείται στο σχολικό αφήγημα της νεότερης ελληνικής ιστορίας. Βασικό αντικείμενο της ανάλυσης αποτελεί η λειτουργία της διασποράς ως «προέκτασης του έθνους», δηλαδή ως ενός υπερεδαφικού, διαχρονικού και ιδεολογικά φορτισμένου στοιχείου της εθνικής ιστορίας, το οποίο υπερβαίνει τα στενά όρια του εθνικού κράτους και συμβάλλει στη συγκρότηση μιας ενιαίας ιστορικής και πολιτισμικής αφήγησης.

Ο **Γαβριήλ Μαλγαρινός** είναι υποψήφιος διδάκτορας Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας, στο τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Α.Π.Θ., με θέμα διδακτορικής διατριβής: «Το μάθημα της Ιστορίας στη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Περιεχόμενο και στοχεύσεις σ' ένα μεταβαλλόμενο πολιτικό περιβάλλον

(1913-2000)». Είναι απόφοιτος του ίδιου τμήματος και κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στην «Ιστορική έρευνα, διδακτική και νέες τεχνολογίες» από το Ιόνιο Πανεπιστήμιο.

Έχει εργαστεί ως Ιστορικός-ερευνητής, στην Εφορεία Αρχαιοτήτων Πέλλας (2019-2023), ενώ υπηρέτησε ως εκπαιδευτικός στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, κατά τα σχολικά έτη 2023-2024 και 2024-2025 και εργάζεται πλέον στο ΚΕΔΙΜΑ του ΑΠΘ. Διαθέτει εμπειρία στον σχεδιασμό και την υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων, στην έρευνα και τεκμηρίωση αρχαιολογικού υλικού, καθώς επίσης και στη φιλολογική επιμέλεια ακαδημαϊκών εκδόσεων. Έχει συμμετάσχει σε επιστημονικά συνέδρια και έχει παρακολουθήσει πληθώρα επιμορφωτικών σεμιναρίων. Τα επιστημονικά του ενδιαφέροντα επικεντρώνονται στη διδακτική της Ιστορίας, στην αξιοποίηση νέων τεχνολογιών, όπως επίσης και σε ζητήματα εκπαίδευσης και πολιτισμού.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 2:

**Γεώργιος Μ.
Κλοκίδης**

Έλληνες ιατροί στη Σερβία

gklokidis@uom.edu.gr

Οι πρώτες γραπτές μαρτυρίες για την παρουσία και δραστηριότητα Ελλήνων ιατρών στη Σερβία, ανάγονται στις αρχές του 19ου αιώνα, κατά τη διάρκεια του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα των Σέρβων κατά της οθωμανικής αυτοκρατορίας. Μετά την απελευθέρωση της Σερβίας, οι αναφορές για την παρουσία Ελλήνων ιατρών παρουσιάζει αυξητική τάση, η οποία συνεχίστηκε τις επόμενες δεκαετίες, μέχρι και τον επόμενο αιώνα. Οι Έλληνες ιατροί διαδραμάτισαν ενεργό ρόλο στην διαδικασία της οργάνωσης και λειτουργίας του ιατρικού κλάδου στο νεοσύστατο κράτος, αλλά και με τις γνώσεις τους και την εμπειρία τους συνέβαλαν στην ανάπτυξη και πρόοδο της ιατρικής στη Σερβία. Παράλληλα, μαζί με τα υπόλοιπα μέλη των ελληνικών παροικιών, αποτέλεσαν κοινωνικοί του ελληνικού πνεύματος, συμμετέχοντας όχι μόνο στη διάδοση του αρχαίου, αλλά και του νεότερου ελληνικού πολιτισμού. Κύριος σκοπός του παρόντος άρθρου είναι να προβάλλει τον βίο και τη δράση των Ελλήνων ιατρών που έζησαν και εργάστηκαν στη Σερβία, αλλά και να αναδείξει τη σημαντική τους συμμετοχή και συνεισφορά στην οργάνωση και εξέλιξη της ιατρικής επιστήμης στη γειτονική χώρα.

Ο **Γεώργιος Μ. Κλοκίδης** είναι πτυχιούχος του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ. με ειδίκευση στην αρχαιολογία. Κάτοχος δύο μεταπτυχιακών τίτλων: α) Σπουδές στις Γλώσσες και τον Πολιτισμό των χωρών της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, β) Επιστήμες της Αγωγής: Ζητήματα Ιστορίας, Ιστορικής Εκπαίδευσης και Εκπαιδευτικής Πολιτικής. Διδάκτωρ του Τμήματος Βαλκανικών, Σλαβικών & Ανατολικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα σχετίζονται κατά κύριο λόγο με την ιστορία και την αρχαιολογία, τη γλώσσα, τη λογοτεχνία, την εκπαίδευση, τον πολιτισμό, καθώς και το οικιστικό - μνημειακό απόθεμα των Ελλήνων της διασποράς.

**Ελένη Ν.
Χαραλαμπίδου**

Το οικιστικό απόθεμα των Ρωμίων της Πόλης: η συμβολή τους στη διαμόρφωση της χωρικής ταυτότητας του Γαλατά και του Πέραν

lenia2ch@gmail.com

Η παρούσα ανακοίνωση φιλοδοξεί να διερευνήσει την παρουσία των Ρωμίων στα αστικά τοπία του Γαλατά και του Πέραν στην Κωνσταντινούπολη και τη συμβολή τους στη διαμόρφωση της χωρικής τους ταυτότητας. Ειδικότερα, μέσα από την παρουσίαση της ιστορικής εξέλιξης της ρωμαϊκής κοινότητας της Πόλης θα καταστεί δυνατή η κατανόηση του κομβικού ρόλου που αυτοί διαδραμάτιζαν στην τοπική αλλά και τουρκική οικονομία ευρύτερα, ενώ ταυτόχρονα θα αξιολογηθεί η συνεισφορά των Ρωμίων αρχιτεκτόνων στην διεύθυνση της δυτικής νεωτερικότητας στην περιοχή. Στα πλαίσια αυτά θα δοθεί ιδιαίτερη βαρύτητα στην

οικιστικό απόθεμα των Ρωμιών, το οποίο περιλαμβάνει ιδιωτικές κατοικίες και κτίσματα θρησκευτικού ή εμπορικού χαρακτήρα, ενώ ταυτόχρονα θα διερευνηθεί ο βαθμός διατήρησης και ανάδειξης τους σε ψηφιακά και μη περιβάλλοντα.

Η **Ελένη Ν. Χαραλαμπίδου** είναι Διδάκτωρ του Τμήματος Βαλκανικών, Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας με αντικείμενο τη μελέτη του οικιστικού αποθέματος των εβραϊκών κοινοτήτων στα Βαλκάνια και τη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Είναι πτυχιούχος του τμήματος Φιλολογίας Α.Π.Θ. και του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Ολοκλήρωσε τις μεταπτυχιακές της σπουδές στο Τμήμα Βαλκανικών, Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας στην Ιστορία, Ανθρωπολογία και Πολιτισμό. Παράλληλα, έχει ειδικευτεί στην εκπαίδευση ενηλίκων και τη διαπολιτισμική εκπαίδευση, είναι εκπαιδύτρια του ΚεΔιΒιΜ Πανεπιστημίου Μακεδονίας σε ζητήματα διαπολιτισμικού διαλόγου και αντίστοιχων διδακτικών πρακτικών και εργάζεται ως φιλόλογος στη δημόσια εκπαίδευση. Γνωρίζει αγγλικά, γερμανικά, ισπανικά και τουρκικά.

Κλειώ-Μαρία Κόκκαλη

Απόντες αλλά παρόντες: η συμβολή των Χιωτών της διασποράς στην ανασυγκρότηση της Χίου μετά τη σφαγή του 1822 και το σεισμό του 1881
hac23002@uom.edu.gr

Η εισήγηση εξετάζει το ρόλο των Χιωτών της διασποράς στην ανασυγκρότηση της Χίου μετά τη Σφαγή του 1822 και το φονικό σεισμό του 1881. Μέσα από επιλεγμένα παραδείγματα οικοδομημάτων με κοινωνική και πολιτιστική σημασία — όπως το Λωβοκομείο (Λεπροκομείο) Χίου, το Σκυλίτσειο Γενικό Νοσοκομείο, το Γηροκομείο Ζωρζής Μιχαληνός, το Δημοτικό Σχολείο του Κάμπου και το Αρχοντικό Αργέντικο — αναδεικνύεται η σημαντική συμβολή της διασποράς στη στήριξη της υγείας, της πρόνοιας, της εκπαίδευσης και της πολιτιστικής μνήμης. Η παρουσίαση προσεγγίζει τα κτήρια αυτά ως εκφάνσεις μιας ευρύτερης διασπορικής μέριμνας για την κοινωνική και πολιτιστική αποκατάσταση της Χίου, αναδεικνύοντας τους Χιώτες της διασποράς ως «απόντες αλλά παρόντες» φορείς ανασυγκρότησης, φροντίδας και ευεργεσίας.

Η **Κλειώ Μαρία Κοκκάλη** είναι Υπ. Διδάκτωρ του Τμήματος Βαλκανικών, Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας και απόφοιτη του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα αφορούν τη διαχείριση της πολιτιστικής κληρονομιάς, τη βυζαντινή ιστορία, αρχαιολογία και τέχνη και τη μελέτη πολυστρωματικών οικισμών στο χώρο των Βαλκανίων. Αντικείμενο της διπλωματικής μεταπτυχιακής εργασίας της αποτέλεσε η πολιτιστική κληρονομιά και το κτιριακό απόθεμα του Κάμπου της Χίου. Η ενασχόλησή της με τη Χίο θα συνεχιστεί και στο πλαίσιο διδακτορικής έρευνας.

5th International Conference on the
**Hellenic
Diaspora**

Day 3
Thursday 25 June 2026
University of Macedonia & Online
Thessaloniki, Greece

Teams Webinar opens 15 minutes beforehand